

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2019/56
Karar Sayısı : 2019/41
Karar Tarihi: 30/5/2019
R.G.Tarih-Sayısı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara Batı 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 24/4/2001 tarihli ve 4650 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin birinci fıkrasının 19/4/2018 tarihli ve 7139 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle değiştirilen (1) bendinde yer alan "...arazi bedelinin yarısını geçmemek..." ibaresinin Anayasa'nın 35. ve 46. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Kamulaştırma sebebiyle açılan bedel tespiti ve tescil davasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 4650 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesi şöyledir:

"Kamulaştırma bedelinin tespiti esasları

Madde 11- (Değişik: 24/4/2001 - 4650/6 md.)

15 inci madde uyarınca oluşturulacak bilirkişi kurulu, kamulaştırılacak taşınmaz mal veya kaynağın bulunduğu yere mahkeme heyeti ile birlikte giderek, hazır bulunan ilgilileri de dinledikten sonra taşınmaz mal veya kaynağın;

- a) Cins ve nevini,*
- b) Yüzölçümünü.*
- c) Kıymetini etkileyebilecek bütün nitelik ve unsurlarını ve her unsurun ayrı ayrı değerini,*
- d) Varsa vergi beyanını,*
- e) Kamulaştırma tarihindeki resmi makamlarca yapılmış kıymet takdirlerini,*
- f) Arazilerde, taşınmaz mal veya kaynağın (...) mevki ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net gelirini,*
- g) Arsalarda, kamulaştırılma gününden önceki özel amacı olmayan emsal satışlara göre satış değerini,*

h) Yapılarda, (...) resmî birim fiyatları ve yapı maliyet hesaplarını ve yıpranma payını,

ı) (Değişik: 19/4/2018-7139/27 md.) Bu fıkra da belirtilen unsurlara göre tespit edilen **arazi bedelinin yarısını geçmemek** ve her bir ölçünün etkisi açıklanmak kaydıyla bedelin tespitinde etkili olacak diğer objektif ölçüleri,

Esas tutarak düzenleyecekleri raporda bütün bu unsurların cevaplarını ayrı ayrı belirtmek suretiyle ve ilgililerin beyanını da dikkate alarak Sermaye Piyasası Kurulu tarafından kabul edilen değerlendirme standartlarına uygun, gerekçeli bir değerlendirme raporuna dayalı olarak taşınmaz malın değerini tespit ederler.

Taşınmaz malın değerinin tespitinde, kamulaştırmayı gerektiren imar ve hizmet teşebbüsünün sebep olacağı değer artışları ile ilerisi için düşünülen kullanma şekillerine göre getireceği kâr dikkate alınmaz.

Kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı tesisinde, bu kamulaştırma sebebiyle taşınmaz mal veya kaynaktaki meydana gelecek kıymet düşüklüğü gerekçeleriyle belirtilir. Bu kıymet düşüklüğü kamulaştırma bedelidir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Fatma KARAMAN ODABAŞI tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Anayasa Mahkemesinin 14/5/2019 tarihli ve 30774 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 10/4/2019 tarihli ve E.2018/156, K.2019/22 sayılı kararında, 2942 sayılı Kanun’un 4650 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin birinci fıkrasının 7139 sayılı Kanun’un 27. maddesiyle değiştirilen (1) bendinin “*Bu fıkra da belirtilen unsurlara göre tespit edilen arazi bedelinin yarısını geçmemek ve...*” bölümünün iptaline karar verilmiştir. Bu kapsamda 2942 sayılı Kanun’un 4650 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin birinci fıkrasının 7139 sayılı Kanun’un 27. maddesiyle değiştirilen (1) bendinde yer alan “*...arazi bedelinin yarısını geçmemek...*” ibaresine yönelik itiraz başvurusunun konusunun kalmadığı anlaşılmıştır.

3. Açıklanan nedenlerle konusu kalmayan itiraz hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

III. HÜKÜM

4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 24/4/2001 tarihli ve 4650 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle başlığıyla birlikte değiştirilen 11. maddesinin birinci fıkrasının 19/4/2018 tarihli ve 7139 sayılı Kanun’un 27. maddesiyle değiştirilen (1) bendinin “*Bu fıkra da belirtilen unsurlara göre tespit edilen arazi bedelinin yarısını geçmemek ve...*” bölümü 10/4/2019 tarihli ve E.2018/156, K.2019/22 sayılı kararla iptal edildiğinden, konusu kalmayan “*...arazi bedelinin yarısını geçmemek...*” ibaresine ilişkin itiraz başvurusu hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA 30/5/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2019/56
Karar Sayısı : 2019/41

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU